

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Nds/2/2020
Identifikačné číslo spisu: 1115212365
Dátum vydania rozhodnutia: 13. januára 2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1115212365.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: T. E., P. Č.. X, K.T., právne zastúpený: JUDr. Ladislav Csakó Hviezdoslavova 4, Rožňava, proti žalovanému: Slovenská poľovnícka komora, Štefánikova 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej sp. zn. DK SPK 5/2014, zo dňa 11. novembra 2014, a o nesúhlase Okresného súdu Bratislava I. s postúpením veci Krajským súdom v Bratislave, takto

r o z h o d o l :

- I. Nesúhlas Okresného súdu Bratislava I s postúpením veci je dôvodný.
- II. Na prejednanie veci je vecne a miestne príslušný Krajský súd v Bratislave.

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Žalobca sa všeobecnou správnu žalobou podanou podľa § 244 ods. 2 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) doručenou Krajskému súdu v Bratislave dňa 9. decembra 2014, domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej, sp. zn. DK SPK 5/2014 zo dňa 11. novembra 2014. Žiadal, aby krajský súd rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Žalovaná napadnutým rozhodnutím zamietla odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu senátu Obvodnej Disciplinárnej komisie Slovenskej poľovníckej komisie, Obvodnej poľovníckej komory Revúca, č. p.: OPK-13-01/2014, zo dňa 07. júna 2014, ktorým bol žalobca uznaný za vinného, že predložil na účely chovateľskej prehliadky inú poľovnícku trofej, čím spáchal disciplinárne previnenie podľa § 3 ods. 2 písm. a) Disciplinárneho poriadku SPK, za čo mu bolo uložené disciplinárne opatrenie - odňatie poľovníckej trofeje.

2. Krajský súd v Bratislave uznesením, č. k.: 5S/267/2014-12, zo dňa 13. januára 2015, vec postúpil Okresnému súdu Bratislava I. Postúpenie odôvodnil podľa § 11 ods. 1, § 85 ods. 2, § 103, § 246c ods. 1, § 246, § 246a ods. 1, § 250d ods. 2 OSP a najmä § 15 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní tým pravidlom príslušnosti, že ak člen združenia považuje rozhodnutie niektorého z jeho orgánov, proti ktorému už nemožno podľa stanov podať opravný prostriedok, za nezákonné alebo odporujúce

stanovám, môže do 30 dní odo dňa, keď sa o ňom dozvedel, najneskôr však do 6 mesiacov od rozhodnutia požiadať okresný súd o jeho preskúmanie, ako je tomu tiež v prípade preskúmania rozhodnutia Disciplinárnej komisie Slovenskej poľovníckej komory, sp. zn. DK-SPK 5/2014, zo dňa 11. novembra 2014. Osobitný zákon tak ustanovuje, že na preskúmanie rozhodnutia orgánu združenia je vecne príslušný okresný súd. Miestna príslušnosť sa posudzuje v zmysle § 246a ods. 1 OSP, podľa obvodu sídla správneho orgánu, ktorého rozhodnutie sa preskúmava, krajský súd tak za vecne a miestne príslušný na konanie považoval Okresný súd Bratislava I.

3. Okresný súd Bratislava I naopak uznesením, č. k.: 2S/2/2015-77, vydaným dňa 10. januára 2017, vec z dôvodu vecnej príslušnosti postúpil Krajskému súdu v Bratislave. Postúpenie odôvodnil tým, že ust. § 15 zák. č. 83/1990 Zb. bolo novelou účinnou od 1. januára 2017 zrušené bez prechodných a záverečných ustanovení. Zdôraznil, že žalovaná sa spravuje ustanoveniami zák. č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve, ktorým bola pôsobnosť zákona o združovaní vylúčená (§ 1 ods. 3 písm. d) zákona o združovaní v znení účinnom od 1. septembra 2009 sa tento zákon nevzťahuje na združenie občanov na výkon poľovníctva). Okresný súd ďalej poukázal na § 32 ods. 1 písm. a), § 41 ods. 1, ods. 2, § 42 ods. 1 písm. m) a § 49 ods. 1 zákona o poľovníctve. Skonštatoval, že podľa rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 9Nds/15/2012 zo dňa 10. júla 2012, na preskúmanie rozhodnutí občianskych združení je zákonom určený ako vecne príslušný okresný súd. Krajský súd je vecne príslušný len ak by preskúmaval rozhodnutia združenia vo veciach, v ktorých štát preniesol na občianske združenie pôsobnosť orgánu verejnej správy. Zaujal tak názor, že žalovaná vznikla na základe zák. č. 274/2009 Z. z., ktorý je vo vzťahu k zákonu o združovaní lex specialis, podľa ktorého sa výkon práva poľovníctva posudzuje. Poľovníctvo predstavuje činnosti zamerané na zachovanie, zveľaďovanie, ochranu a využívanie prírodného bohatstva Slovenskej republiky, čím je daný verejný záujem štátu na výkone poľovníctva. Uvedené činnosti nesmú byť v rozpore s platnými právnymi predpismi, pričom verejné záujmy súvisia s režimom verejného práva ako aj poslaním a úlohami orgánov verejnej moci (verejný záujem musí slúžiť na dosiahnutie cieľa zaručeného Ústavou SR). Žalovaný je tak orgánom konajúcim vo verejnom záujme.

4. Vzhľadom na skutočnosť, že dôvod postúpenia veci na okresný súd novelou zákona o združovaní účinnou od 01. júla 2016, ktorou bolo zrušené ustanovenie § 15, odpadol, žalovaná je orgánom konajúcim vo verejnom záujme, vecne príslušný tak je krajský súd, ak zákon neustanovuje inak). Vyslovil názor, že v predmetnej veci je daná vecná príslušnosť Krajského súdu v Bratislave a vec preto podľa § 18 ods. 2 SSP postúpil krajskému súdu.

5. Krajský súd v Bratislave prípisom, sp. zn. 1S/48/2017, zo dňa 11. decembra 2018 vec z dôvodu nesprávneho postupu vrátil okresnému súdu. Vrátenie zdôvodnil tým, že pokiaľ bol súd názoru, že nie je vecne príslušný konať, mal postupovať podľa § 8 SSP vec predložiť na rozhodnutie najvyššiemu súdu.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd príslušný na rozhodnutie o vecnej príslušnosti (ust. § 18 ods. 2 <aspi://module='ASPI'&link='162/2015%20Z.z.%252318'&ucin-k-dni='30.12.9999'> SSP v spojení s § 9 SSP. <aspi://module='ASPI'&link='162/2015%20Z.z.%25238'&ucin-k-dni='30.12.9999'>) po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Bratislava I s postúpením veci je dôvodný.

7. Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti druhostupňového správneho orgánu, a to Slovenskej poľovníckej komory, disciplinárnej komisie, sp. zn. DK SPK 5/2014, zo dňa 11. novembra 2014, ktorým bolo žalobcovi potvrdené prvostupňové správne rozhodnutie o uložení disciplinárneho správneho previnenia podľa § 3 ods. 2 písm. a) Disciplinárneho poriadku Slovenskej poľovníckej komory. Konanie začalo podaním žaloby na Krajskom súde v Bratislave dňa 9. decembra 2014. Krajský súd bol názoru, že na preskúmanie veci v prvom stupni je vecne príslušný okresný súd, preto vec s odkazom na § 250d ods. 2 OSP postúpil Okresnému súdu Bratislava I ako súdu vecne a miestne príslušnému na konanie.

8. Podľa § 9 ods. 1 SSP, konanie sa uskutočňuje na tom správnom súde, ktorý je vecne, miestne a kauzálne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

9. Podľa § 32 ods. 1 zákona o poľovníctve <aspi://module='ASPI'&link='274/2009%20Z.z.%252332'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, na účely tohto zákona sa poľovníckou organizáciou rozumie právnická osoba zriadená podľa tohto zákona, ktorá

a) je organizáciou, ktorá nie je založená na účel dosiahnutia zisku, ktorá združuje občanov Slovenskej republiky, ktorí sú držiteľmi poľovných lístkov, a iné fyzické osoby na účel ochrany a presadzovania oprávnených záujmov svojich členov na úseku poľovníctva,

b) má sídlo na území Slovenskej republiky,

c) je zapísaná v centrálnom registri, ktorý vedie ministerstvo,

d) riadi svoju činnosť stanovami, ktoré musia byť v súlade s týmto zákonom a ostatnými, všeobecne záväznými právnymi predpismi.

10. Podľa § 32 ods. 2 zákona o poľovníctve <aspi://module='ASPI'&link='274/2009%20Z.z.%252332'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, poľovnícka organizácia môže mať svoje organizačné zložky, ktoré majú právnu subjektivitu v rozsahu určenom v stanovách poľovníckej organizácie.

11. Podľa § 80 ods. 9 zákona o poľovníctve <aspi://module='ASPI'&link='274/2009%20Z.z.%252380'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, občianske združenie registrované na výkon práva poľovníctva podľa osobitného predpisu je poľovníckou organizáciou podľa tohto zákona

12. Pre určenie vecnej a miestnej príslušnosti je potrebné v prvom rade vyriešiť otázku, či v prejednávanej veci ide o preskúvanie rozhodnutia v správnom súdnom konaní. Vo veci je medzi účastníkmi spornou otázka, či poľovnícke združenie je orgánom verejnej správy (ako orgán záujmovej samosprávy) alebo súkromnoprávnou právnickou osobou. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa zaoberal charakterom poľovníckeho združenia, a teda či ide o občianske združenie v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. <aspi://module='ASPI'&link='83/1990%20Zb.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> alebo o orgán záujmovej samosprávy.

13. Jednou zo zložiek verejnej správy je aj záujmová samospráva. Medzi záujmovú samosprávu patria najmä rôzne stavovské organizácie, pričom tento okruh nie je definitívny. Organizácie patriace do záujmovej samosprávy sú založené na záujmovom princípe, členstvo v záujmovej korporácii vyžaduje prejav vôle záujemcu o členstvo so splnením ďalších špecifických podmienok. Na základe vyššie uvedenej charakteristiky možno zhodnotiť, že poľovnícke združenie je záujmová samospráva sui generis, a teda rozhodnutia poľovníckeho združenia by mohli za určitých podmienok podliehať súdному prieskumu v správnom súdnom konaní. Tu však nemožno opomenúť nevyhnutnú podmienku, a to, aby išlo o rozhodnutia vydané v oblasti verejnej správy a vo verejnom záujme.

14. Poľovnícke združenie založené podľa zákona č. 274/2009 Z. z. je právnickou osobou ako je tomu aj v preskúvanej veci. Poľovnícke združenie teda má právnu subjektivitu (§ 32 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='23/1962%20Zb.%25234'&ucin-k-dni='30.12.9999'> zákona č. 274/2009 Z. z.); právna subjektivita poľovníckeho združenia sa preto odvíja od zákona č. 274/2009 Z. z. <aspi://module='ASPI'&link='247/2009%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, nie od zákona o združovaní občanov č. 83/1990 Zb. <aspi://module='ASPI'&link='83/1990%20Zb.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>

15. Zo skutkových zistení v danom prípade vyplývajúcich z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobca žiadal o preskúmanie a zrušenie odvolacieho rozhodnutia žalovanej o spáchaní poľovníckeho disciplinárneho previnenia a uložení disciplinárneho previnenia. Zákon č. 247/2009 Z.z. <aspi://module='ASPI'&link='247/2009%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> neupravuje priamo vzťahy medzi členmi poľovníckej organizácie - poľovníckeho združenia, iba všeobecne ustanovuje, že poľovnícka organizácia riadi svoju činnosť stanovami. V predmetnej veci ide nepochybne o vec sankčného charakteru, pretože žalobca bol disciplinárne stíhaný za disciplinárny delikt a sankciou za tento delikt bolo uloženie disciplinárneho opatrenia podľa § 4 ods. 1 písm. c) DP SPK, a to odňatie poľovníckej trofeje.

16. Najvyšší súd v rozhodnutí, sp. zn. 2 Sdo/49/2012, vydanom dňa 22. augusta 2012, vyslovil nasledovné závery:

„Poľovníctvom sa rozumie súhrn činností zameraných na zachovanie, zveľaďovanie, ochranu a optimálne využívanie genofondu zveri ako prírodného bohatstva Slovenskej republiky. Poľovníctvo je súčasťou tvorby, ochrany a využívania životného prostredia; poľovníctvo nesmie narušovať racionálne obhospodarovanie lesa a poľnohospodárskej pôdy (§ 1 <aspi://module='ASPI'&link='23/1962%20Zb.%25231'&ucin-k-dni='30.12.9999'> zákona č. 23/1962 Zb. <aspi://module='ASPI'&link='23/1962%20Zb.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>). Právom poľovníctva je súhrn práv a povinností zver cieľavedome chovať a chrániť, loviť ju, ulovenú alebo inak usmrtenú zber si privlastňovať, zbierať zhody parožia a vajcia pernatej zveri; právo poľovníctva patrí vlastníčkovi pozemku; vykonávať ho možno len podľa tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie (§ 2 <aspi://module='ASPI'&link='23/1962%20Zb.%25232'&ucin-k-dni='30.12.9999'> zákona č. 23/1962 Zb. <aspi://module='ASPI'&link='23/1962%20Zb.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>).

17. Zákonodarcu v tomto ustanovení definoval verejný záujem štátu na výkone práva poľovníctva. Verejný záujem je pojem, ktorý platná právna úprava výslovne obsahovo nevymedzuje, napriek tomu sa najmä v oblasti správneho práva pomerne často používa. Verejný záujem je opakom tzv. súkromného záujmu a z povahy veci je možné odvodiť, že ide o taký záujem, ktorý by bolo možné označiť za všeobecne či verejne prospešný, ktorého nositelia sú síce bližšie neurčení, ale aspoň rámcovo definovateľní, a to okruhom, či spoločenstvom osôb, ako tzv. verejnosť. Tieto záujmy nesmú byť v rozpore s platnými právnymi predpismi, pričom verejné záujmy súvisia s režimom verejného práva, ako i poslaním a úlohami orgánov verejnej moci. Podmienka verejného záujmu musí mať obsah, ktorý slúži na dosiahnutie cieľa ustanoveného ústavou. Na účely zákona o poľovníctve č. 23/1962 Zb. <aspi://module='ASPI'&link='23/1962%20Zb.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> sa verejných záujmom rozumie záujem na zachovaní, zveľaďovaní, ochrane a optimálnom využívaní genofondu zveri, prírodného bohatstva Slovenskej republiky ako aj na tvorbe, ochrane a využívaní životného prostredia, cieľavedomý chov zveri, ochrana zveri a lov zveri. Na tejto činnosti, ktorá má za cieľ slúžiť v prospech celej spoločnosti, nie len jednotlivcom, sa podieľajú aj poľovnícke združenia (§ 4 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='23/1962%20Zb.%25234'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, § 1 <aspi://module='ASPI'&link='23/1962%20Zb.%25231'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, § 2 <aspi://module='ASPI'&link='23/1962%20Zb.%25232'&ucin-k-dni='30.12.9999'> zákona č. 23/1962 Zb. <aspi://module='ASPI'&link='23/1962%20Zb.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>). Preto poľovnícke združenie vykonáva svoju činnosť vo verejnom záujme. Z tejto časti preto vyplýva, že z hľadiska verejného záujmu poľovnícke združenia spĺňajú podmienky definície orgánu konajúceho vo verejnom záujme. Na tejto skutočnosti nič nemení ani úmysel zákonodarcu umožniť privlastnenie si ulovenej alebo inak usmrtenej zveri, zber parožia a vajec pernatej zveri, nakoľko tento quasi súkromný záujem je subsumovaný vo vyššie uvedenom verejnom záujme a je regulovaný verejným záujmom a štátom - neoprávnené zasahovanie do práva poľovníctva (napríklad privlastňovanie si ulovenej alebo usmrtenej zveri, zber parožia, neoprávnené prechovávanie zveri).

18. Medzi záujmovú samosprávu patria najmä rôzne stavovské organizácie, pričom tento okruh nie je definitívny. Organizácie patriace do záujmovej samosprávy sú založené na záujmovom princípe, členstvo v záujmovej korporácii vyžaduje prejav vôle záujemcu o členstvo so splnením ďalších špecifických podmienok. Člen záujmovej korporácie je viazaný nielen všeobecne záväznými právnymi predpismi, ale aj vnútornými predpismi - stanovami, štatútom, a podobne. V podmienkach

poľovníckeho združenia možno hovoriť o záujmovej samospráve sui generis, keď členov spája záujem na výkone práva poľovníctva, ktoré je vykonávané vo verejnom záujme, člen poľovníckeho združenia musí byť štátnym občanom Slovenskej republiky, s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky a musí byť držiteľom platného poľovného lístka, prípadne môže ísť o vlastníka poľovného pozemku. Stanovy žalovaného obsahujú ďalšie podmienky: podanie písomnej žiadosti, absolvovanie čakateľskej doby tri roky, počas ktorých musí čakateľ odpracovať minimálne 100 hodín, atď. Člen poľovníckeho združenia je viazaný nielen všeobecne záväznými právnymi predpismi, ale aj internými predpismi ako sú Stanovy, Domáci poriadok poľovníckeho združenia a podobne. Aj vyhodnotenie tejto časti vedie k záveru, že poľovnícke združenie je záujmovým združením, teda záujmovou samosprávou sui generis“.

19. Najvyšší súd v tejto súvislosti už v rozhodnutí, sp. zn. 4Sžk/27/2018, zo dňa 2. apríla 2019 zdôraznil, že pri predpokladoch prieskumu veci v správnom konaní nemožno opomíňať zásadnú podmienku - musí ísť o rozhodnutia vydané v oblasti verejnej správy a vo verejnom záujme. Disciplinárne previnenie člena poľovníckeho združenia vyplýva z porušenia Disciplinárneho poriadku vydávaného Slovenskou poľovníckou komorou. Súdnemu prieskumu v správnom súdnictve by podliehalo napríklad aj rozhodnutie vydané v dôsledku toho, že by sa člen združenia dopustil priestupku alebo iného správneho deliktu v zmysle zákona o poľovníctve.

20. Vzhľadom k uvedenému pokiaľ Slovenská poľovnícka komora, Obvodná poľovnícka komora Revúca, obvodná disciplinárna komisia a tiež žalovaná Slovenská poľovnícka komora, disciplinárna komisia konali a rozhodovali za účinnosti zákona č. 274/2009 Z. z. <aspi://module='ASPI'&link='274/2009%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, konali a rozhodovali ako orgán občianskeho združenia, ktorého rozhodnutia sú preskúmateľné súdom podľa § 177 a nasl. SSP (resp. § 244 a nasl. OSP). Zo zákonnej úpravy zákona č. 274/2009 Z. z. <aspi://module='ASPI'&link='274/2009%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> nevyplýva vôľa zákonodarcu, ktorou by ustanovoval právomoc okresného súdu na preskúmanie rozhodnutí vydaných na úseku poľovníctva, a preto na preskúmanie týchto rozhodnutí boli v čase podania správnej žaloby vecne príslušné krajské sudy v zmysle § 246 ods.1 <aspi://module='ASPI'&link='99/1963%20Zb.%2523246'&ucin-k-dni='30.12.9999'> OSP. Vecnú príslušnosť súdu v danom prípade nie je možné posudzovať v zmysle § 15 <aspi://module='ASPI'&link='83/1990%20Zb.%252315'&ucin-k-dni='30.12.9999'> zákona č. 83/1990 Zb. <aspi://module='ASPI'&link='83/1990%20Zb.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, pretože nadobudnutím účinnosti zákona č. 274/2009 Z. z. <aspi://module='ASPI'&link='274/2009%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> t.j. už dňom 1. septembra 2009, a teda nepochybne pred podaním správnej žaloby krajskému súdu, sa zmenila práva úprava konkrétne v § 1 ods. 3 <aspi://module='ASPI'&link='83/1990%20Zb.%25231'&ucin-k-dni='30.12.9999'> písm. d/ zákona č. 83/1990 Zb. <aspi://module='ASPI'&link='83/1990%20Zb.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> o združovaní občanov, podľa ktorej sa zákon 83/1990 Zb. nevzťahuje na združovanie občanov na výkon práva poľovníctva. S poukazom na uvedené potom nie je možné v danej veci aplikovať ani ustanovenie § 15 ods.1 a 2 zákona č. 83/1990 Zb. a vyvodiť z neho založenie vecnej príslušnosti pre okresný súd.

21. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval nesúhlas Okresného súdu Bratislava I s postúpením veci Krajským súdom v Bratislave za dôvodný a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

22. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

